

บรรณานุกรม

หนังสือ

เกอร์, เท็ด โรเบิร์ต. จิตวิทยาการเมืองกับการปฏิวัติ. แปลโดยคนลา สุขพานิช -
ขันทปราบ. พระนคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2526.

คณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อศึกษาปรับปรุงการบริหารงานของกรมตำรวจ. รายงาน
การปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงานกรมตำรวจ. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2526.

จรรยา สุภาพ. ระบบการเมืองเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา-
พานิช, 2518.

ตำรวจ, กรม. บทบาทและหน้าที่ตำรวจไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2527.

____. ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เล่ม 1 ลักษณะ 1 บทที่ 1. กรุงเทพทหา-
นคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ, 2525.

____. "ระเบียบกรมตำรวจว่าด้วยกำหนดหน้าที่การงานในราชการกรมตำรวจ พ.ศ.
2508." กรุงเทพมหานคร : กรมตำรวจ, 2508. (อัดสำเนา)

ตำรวจนครบาล, กองบัญชาการ. ทัศนคติประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล.
กรุงเทพมหานคร : กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2520.

____. ทิศทางการปรับปรุงพัฒนาเพื่อความผาสุกและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ
ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์,
2528.

นายกรัฐมนตรื, สำนัก. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.

ประมาธ อติเรกสาร, พล.ศ. รายงานการปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงานกรม-
ตำรวจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ป. สัมพันธ์พาณิชย์, 2526.

ประเสริฐ เกษรมาลา, พ.ศ.อ. ตำรวจและสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ศิริมิตรการพิมพ์, 2521.

ประเสริฐ เมฆมณี. ตำรวจและขบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์การ-
พิมพ์, 2519.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, ร.ศ.อ. "ภาพพจน์ของตำรวจในเงามืด." อนุสรณ์ 80 ปี
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, หน้า 314-319. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
อักษรสมัย, 2524. (โรงเรียนนายร้อยตำรวจจัดพิมพ์เป็นอนุสรณ์ครบรอบ
80 ปี).

พรรคดี ผ่องแผ้ว. ข่าวสารการเมืองไทย. รายงานวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการวิจัยแห่ง-
ชาติ, 2523.

_____. รัฐศาสตร์ : แนวทางศึกษาและความ เป็น เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์วัชรินทร์, 2521.

เลขานุการกรมตำรวจ, สำนักงาน. "ข้อมูลจากแผนกรับเรื่องราวร้องทุกข์ กองกำกับการ 1."
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขานุการกรมตำรวจ, 2529.

วันทนี ชูศิลป์. สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
อักษรบัณฑิต, 2525.

วสิษฐ์ เดชกุญชร, พล.ต.ท. "คำรยาแก่ภาพพจน์ของตำรวจ." ในคนมทาดไทย, หน้า
127-130. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2528. (กระทรวง
มหาดไทยจัดพิมพ์เป็นที่ระลึก ในโอกาสถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน)

_____. " ตำรวจไทยพิทักษ์สันติราษฎร์ได้จริงหรือ." ในอนุสรณ์งานสัง-
สรรค์รวมรุ่นนายร้อยตำรวจสามพรานรุ่นที่ 31. หน้า 11-12. กรุงเทพ-
มหานคร : สำนักพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, 2528. (คณะกรรมการนายร้อย
ตำรวจสามพรานรุ่นที่ 31 จัดพิมพ์).

วิทยา สุจริตธนาภิรักษ์. "การทำหน้าที่ของระบบ." ในระบบการเมืองเปรียบเทียบหน่วยที่

1-6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2527.

สมเกียรติ อัครวิษณุ. ปัญหาการบริหารงานตำรวจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ 68
การพิมพ์, ม.ป.ป.

สฤษดิ์ ธนะรัชต์, จอมพล. "คำปราศรัยในวันตำรวจ 13 ตุลาคม 2504." ในประมวล
สุนทรพจน์ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารงานของคณะรัฐมนตรี 10 กุมภาพันธ์
2502 ถึง 9 กุมภาพันธ์ 2505, หน้า 633. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สำนักนายกรัฐมนตรี 2505.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ตรีชัชวาลย์ อากาศสุสุข และพิสิฐ ศุภริยพงศ์. สถิติสำหรับวิจัยทาง
สังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2523.

อนันต์ เสนาชันต์ พ.ศ.ด. อ.ดร.อัครราย. พระนคร : สำนักพิมพ์พีชเดส, 2517.

อนุสรณ์ สีมมณี. การวิเคราะห์ระบบการเมือง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รามคำแหง,
2521.

วารสาร

จิรนิติ ทะวานนท์. "วิจัยภาค : มุคคณิกภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ." วารสาร
กฎหมาย 8 (กุมภาพันธ์ 2526) : 36.

ณรงค์ มทานนท์, พล.ต.อ. "สาส์นอวยพรปีใหม่ พ.ศ. 2529." คุ้มภัย 1 (มกราคม
2529) : 3.

ประยูร พรหมพันธุ์. "แนวความคิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม." วารสาร
สังคมศาสตร์ 10 (กรกฎาคม 2526) : 15-37.

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์,ร.ค.อ. "อิทธิพลผลประโยชน์และพฤติกรรม ในองค์การตำรวจไทย"
วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 23 (มกราคม 2516) : 1-26.

วิทยานิพนธ์และเอกสารวิจัย

คำรง เผ่าชัย, พล.ต.ต. "จุดยืนตำรวจไทย." เอกสารวิจัยส่วนบุคคล : วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร, 2519.

_____ . "การบริหารงานตำรวจ." เอกสารประกอบการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์
อันดับที่ 36 คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2525.

สิริวุฒิ หงษ์พานิช. "ตำรวจกับการเมืองไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชา
การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

สุชาติ ราษฎร์ดุขฎิ. "ภาพพจน์เกี่ยวกับอำนาจทางการเมืองของนักเรียนไทย : ศึกษา
เฉพาะกรณีนักเรียนระดับประถมและมัธยม ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2521.

สุวรรณ สุวรรณเวโช, พ.ต.ท. "ทัศนคติของนายตำรวจที่มีต่อการเมืองและการบริหารงาน
ราชการ ศึกษาเฉพาะกรณีนายตำรวจนักเรียนสารวัตรและผู้บังคับกองรุ่นที่
10." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2519.

มหาดไทย, กระทรวง. สำนักนโยบายและแผน. "การวิจัย ประเมินผล การปฏิบัติตาม
นโยบายการรักษาความสงบเรียบร้อย." กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบาย
และวางแผน, 2524.

อมร ราชณรงค์. "ค่านิยมทางสังคมและทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกรัฐสภาไทย."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2522.

Bibliography

- Almond, Gabriel A. and Powell, G. Bingham (eds). Comparative Politics Today : A World View. Boston : Little, Brown, 1980.
- Almond, Gabriel A. and Verba, Sidney. The Civic Culture. Boston : Little, Brown, 1965.
- Arnheim, Rudolf. Visual Thinking. London : Faber and Faber, 1969.
- Boulding, Kenneth E. The Image. Ann Arbor : University of Michigan Press, 1961.
- Carson, Robert C. Interaction Concepts of Personality. Chicago : Aldine, 1969.
- Dawson, Richard E. and Prewitt, Kenneth. Political Socialization. Boston : Little, Brown, 1969.
- Easton, David. "An Approach the Analysis of Political System." World Politics (1957) : 380-400 .
- Easton, David and Dennis, Jack. Children in the Political System : Origin of Political Legitimacy. New York : MC Graw Hill, 1969.
- Furth, Hans G. Piaget and Knowledge. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1969.
- Greenstein, Fred I. Children and Politics. New Haven : Yale University Press, 1965.
- Hess, Robert and Thorney, Judith. The Development of Political Attitudes in Children. Chicago : Aldine, 1967.

National Advisory Commission on Criminal Justice Standards and

Goals Police. Washington D.C. : U.S. Government
Printing Office, 1973.

Nimmo, Dan D. Popular Images of Politics. Englewood Cliffs, N.J. :
Prentice Hall, 1974.

Nimmo, Dan D. and Savage, Robert L. Candidates and Their Images.
California : Goodyear, 1976.

Palma, Giuseppe Di and McClosky, Herbert. "Personality and
Conformity : The Learning of Political Attitudes,"
American Political Science Review 64 (1970) :
1054-1073.

Piaget, Jean. "A Theory of Development." International Encyclopedia
of the Social Sciences Vol. 4. New York : Macmillan,
1968.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ขอความกรุณาตอบคำถามข้างล่างนี้ โดยทำเครื่องหมาย
(✓) ลงในช่องว่างหน้าข้อความเกี่ยวกับตัวท่าน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง
ที่เว้นไว้

1. เพศ

(.....) 1. ชาย

(.....) 2. หญิง

2. อายุ

(.....) 1. ต่ำกว่า 25 ปี

(.....) 2. 25-35 ปี

(.....) 3. 36-45 ปี

(.....) 4. 46-55 ปี

(.....) 5. สูงกว่า 55 ปี

3. สถานภาพสมรส

(.....) 1. โสด

(.....) 2. แต่งงาน

(.....) 3. หย่าร้าง

(.....) 4. หม้าย

(.....) 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ

4. ระดับการศึกษา

(.....) 1. ป.1-ป.7

(.....) 2. ม.ศ.1-ม.ศ.3

(.....) 3. ม.ศ.4-ม.ศ.5, อาชีวะและอนุปริญญา

(.....) 4. ปริญญาตรี

(.....) 5. สูงกว่าปริญญาตรี

5. รายได้รวมต่อเดือนของท่าน

(.....) 1. ต่ำกว่า 1,000 บาท

(.....) 2. 1,000-3,000 บาท

(.....) 3. 3,001-5,000 บาท

(.....) 4. 5,001-7,000 บาท

(.....) 5. 7,001-10,000 บาท

(.....) 6. มากกว่า 10,000 บาท

สำหรับประชาชน

6. อาชีพ

- (.....) 1. ข้าราชการ, พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 (.....) 2. ประกอบธุรกิจส่วนตัว (.....) 3. พนักงานบริษัทเอกชน
 (.....) 4. ค้าขาย (.....) 5. รับจ้าง
 (.....) 6. ไม่ได้ประกอบอาชีพ (.....) 7. อื่น ๆ โปรดระบุ)
 (เป็นแม่บ้าน)

7. เขตที่อยู่อาศัย

- (.....) 1. เมืองชั้นใน (.....) 2. เมืองชั้นนอก

8. ท่านเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจบ้างหรือไม่

- (.....) 1. เคย (.....) 2. ไม่เคย

สำหรับตำรวจ

6. อายุราชการ

- (.....) 1. ต่ำกว่า 5 ปี (.....) 2. 5-10 ปี
 (.....) 3. 11-15 ปี (.....) 4. 16-20 ปี
 (.....) 5. มากกว่า 20 ปี

7. ชั้นยศ

- (.....) 1. พลา-ต.ต. (.....) 2. ร.ต.ต.-ร.ต.อ.

8. ลักษณะงาน

- (.....) 1. สายตรวจ (.....) 2. จราจร
 (.....) 3. สืบสวน (.....) 4. สอบสวน

9. พื้นที่ปฏิบัติงาน

- (.....) 1. เมืองชั้นใน (.....) 2. เมืองชั้นนอก

ส่วนที่ 2 ภาพพจน์เกี่ยวกับตำรวจโดยส่วนรวม

โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงหน้าค่าหรือข้อความที่ท่าน เห็นว่าแสดงถึงลักษณะ
คุณสมบัตินหรือพฤติกรรมของตำรวจไทย กล่าวคือ "ภาพของตำรวจไทย" ในความคิดของท่าน
(ท่านสามารถเลือกได้หลายคำตอบ)

เป็นผู้รักษากฎหมาย	ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์
ชอบใช้วิธีการรุนแรง	แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น
กล้าหาญต้องเสี่ยงภัยอยู่ทุกขณะ	โจรใน เครื่องแบบ
มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	ไม่สามารถแก้ไข เหตุการณ์
เป็นผู้เสียสละ	เฉพาะหน้าได้ ต้องขอสั่งการ
เป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน	มีความรับผิดชอบสูง
ก้าวร้าว ข่มขู่ ใช้วาจาไม่สุภาพ	ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหา
นำเอาครุฑมาถือ	ประโยชน์ใส่ตน
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	เป็นที่พึ่งช่วย เหลือในทุกโอกาส

ส่วนที่ 3 ภาพพจน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม เมื่อท่านอ่านข้อความใน "ช่องข้อความ"
ทางซ้ายมือแล้ว หากปรากฏว่าท่านมีความเห็นตรงกับแนวความคิดของท่าน ในระดับคือ
"ช่องความเห็นทางขวามือ" และกาเครื่องหมาย (✓) ลงไปในแต่ละข้อในช่องความ
เห็นทางขวามือ เพียงเครื่องหมายเดียว

ตัวอย่าง

ลำดับ	ข้อความ	ความเห็น				
		เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
1.	<u>ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวต่อไปนี้</u> ข้าราชการตำรวจที่ดี ควรประพฤติตนตามแบบ- อย่างธรรมเนียมของข้าราชการตำรวจ	✓

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
1.	ทุกวันนี้การออกจากบ้านไปทำงานโดยไม่มีคนเฝ้าบ้าน ไม่ใช่เป็นเรื่องน่าวิตกต่อไปอีกแล้ว เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะคอยดูแลตรวจตราให้เป็น อย่างดี
2.	ปัจจุบันนี้ตำรวจไทยมีความสามารถในการสืบสวน เพื่อจับกุมผู้กระทำความผิด และติดตามทรัพย์สินที่หาย มากขึ้น
3.	ถ้าทรัพย์สินภายในบ้านถูกโจรกรรมไป ข้าพเจ้า คิดว่าไม่น่าจะไปแจ้งความให้เสียเวลา เพราะมี โอกาสที่จะได้ทรัพย์สินนั้นคืนมา เป็นไปได้้น้อยมาก
4.	จะปรากฏอยู่เสมอว่าระหว่างหน่วยงานของตำรวจ เองมักจะเกี่ยงงาน แ่่งงาน ซิงตีสิงเด่นกัน เพื่อได้ความดีความชอบ
5.	มักจะปรากฏอยู่เสมอว่าหน่วยงานตำรวจกับหน่วย งานราชการอื่น ๆ จะมีการเกี่ยงงาน แ่่งงาน ซิงตีสิงเด่นกัน เพื่อได้ความดีความชอบ
6.	เท่าที่สังเกต เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ใส่ใจในการ ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง เพียงแต่ทำให้พื้นความ รับผิดชอบของคนเท่านั้น

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
7.	ถ้าข้าพเจ้าได้ทราบข่าว เกี่ยวกับการที่จะมีผู้กระทำผิด ถ้าไม่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าโดยตรงแล้ว ข้าพเจ้าก็จะไม่แจ้งตำรวจ เพราะคิดว่าตำรวจไม่สามารถคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ข้าพเจ้าได้
8.	ในภาวะเศรษฐกิจสังคมทุกวันนี้ การรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินที่ดีที่สุด คือ การช่วยเหลือตนเอง จะหวังพึ่งแต่ตำรวจอย่างเดียวไม่ได้
9.	เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกวันนี้สามารถช่วย เหลือและเป็น ที่พึ่งของประชาชนได้เสมอ
10.	มักจะปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ เข้าตรวจค้นบ้านเรือนของประชาชนโดยไม่มี เหตุผลอยู่เสมอ โดยอ้างว่า เพื่อตรวจค้นสิ่งผิดกฎหมายหรือจับกุมคนร้าย ที่ซุกซ่อนอยู่
11.	เจ้าหน้าที่ตำรวจมักอาศัยช่องว่างของกฎหมาย เพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้อง
12.	ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค ไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด แม้จะ เป็นผู้มั่งคั่งเพียงใด หากกระทำผิดก็จะต้องถูกจับกุมมาลงโทษ ดังที่เป็นข่าวอยู่เสมอ
13.	การจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ บางครั้งผู้ถูกจับก็ยัง ไม่ทราบว่า กระทำผิดข้อหาใด

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
14.	จะมีข่าวปรากฏอยู่เสมอว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้ต้องหาโดยใช้กำลังรุนแรงเกินกว่าเหตุ
15.	การให้ข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีพึงกระทำเป็นอย่างยิ่ง
16.	เมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้น ตำรวจสามารถติดตามจับกุมคนร้ายได้ ด้วยความรวดเร็ว จับไว้อยู่เสมอ
17.	ในระยะหลังมานี้ เมื่อเกิดมีความไม่สงบทางการเมือง สถานการณ์ไม่รุนแรงนัก ส่วนหนึ่งเนื่องจากตำรวจสามารถทำงานได้อย่างละมุนละม่อม
18.	ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเยี่ยม เยียนถึงบ้าน เพื่อถามข่าวคราวทุกข์สุข และให้คำแนะนำในการป้องกันอาชญากรรมอยู่เสมอ
19.	เจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับแจ้งเหตุ บนสถานีตำรวจจะต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่หลายด้าน และมักจะมีปัญหาที่ต้องใช้ความอดทน อดกลั้น และรอบคอบอย่างยิ่ง
20.	พนักงานสอบสวนในปัจจุบัน มีความรู้ ความสามารถในการแสวงหารายละเอียด ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิด โดยไม่ต้องใช้วิธีการที่รุนแรง

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
21.	ปัจจุบันก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำการจับกุมผู้ใด จะต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ ไม่มีการยึดเหี้ยมข้อหา ในลักษณะของการเหวี่ยงแห อีกต่อไปแล้ว
22.	การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจบนสถานีตำรวจนั้น ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเพราะมีความล่าช้า เจ้าหน้าที่ไม่สนใจในความเดือดร้อนของประชาชน
23.	เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานีตำรวจมัก จะใช้วาจาไม่สุภาพ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์
24.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจทุกครั้งที่ต้องไปติดต่อราชการบนสถานีตำรวจ
25.	การสอบสวนมีขั้นตอน ระเบียบปฏิบัติที่ซับซ้อนยุ่งยาก เป็นช่องทางให้พนักงานสอบสวนหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ
26.	ตำรวจจราจร โดยทั่วไปปฏิบัติงานอำนวยความสะดวกในการจราจรอย่างเข้มแข็ง อดทน ต่อความร้อนของแสงแดด ในสภาพอากาศที่เป็นพิษ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนใหญ่โดยตรง

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
27.	การตั้งด่านตรวจค้น เพื่อป้องกันอาชญากรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจมักตรวจค้นรถรับจ้าง เพื่อหาเรื่อง จับผิดแต่สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลราคาสูง มักจะ ปล่อยให้ผ่านอยู่เสมอ
28.	ปัญหาจราจรติดขัดในกรุงเทพมหานคร ส่วนหนึ่งเป็น เพราะตำรวจจราจรมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้กระทำ ผิดกฎจราจร เช่น รถสองแถว รถจอดในที่ห้ามจอด

ส่วนที่ 4 ความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

โปรดเขียนเครื่องหมาย 1, 2, 3, 4, 5, ลงหน้าข้อเลือกโดยเรียงลำดับความสำคัญ ตามความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบของตำรวจไทย (เลือกเพียง 5 ข้อ)

- การป้องกันอาชญากรรม
- การให้การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม
- ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การสืบสวน แหล่งข้อมูลข่าวสาร และตัวผู้กระทำความผิด
- การจับกุม
- การสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน
- การรักษาความสงบในกรณีเกิดความไม่สงบทางการเมือง
- บังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ
- ประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- การให้บริการแก่ประชาชน บนสถานีตำรวจ
- ความเอาใจใส่ต่อประชาชน ให้ความช่วยเหลือทุกโอกาส
- การควบคุมการจราจร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

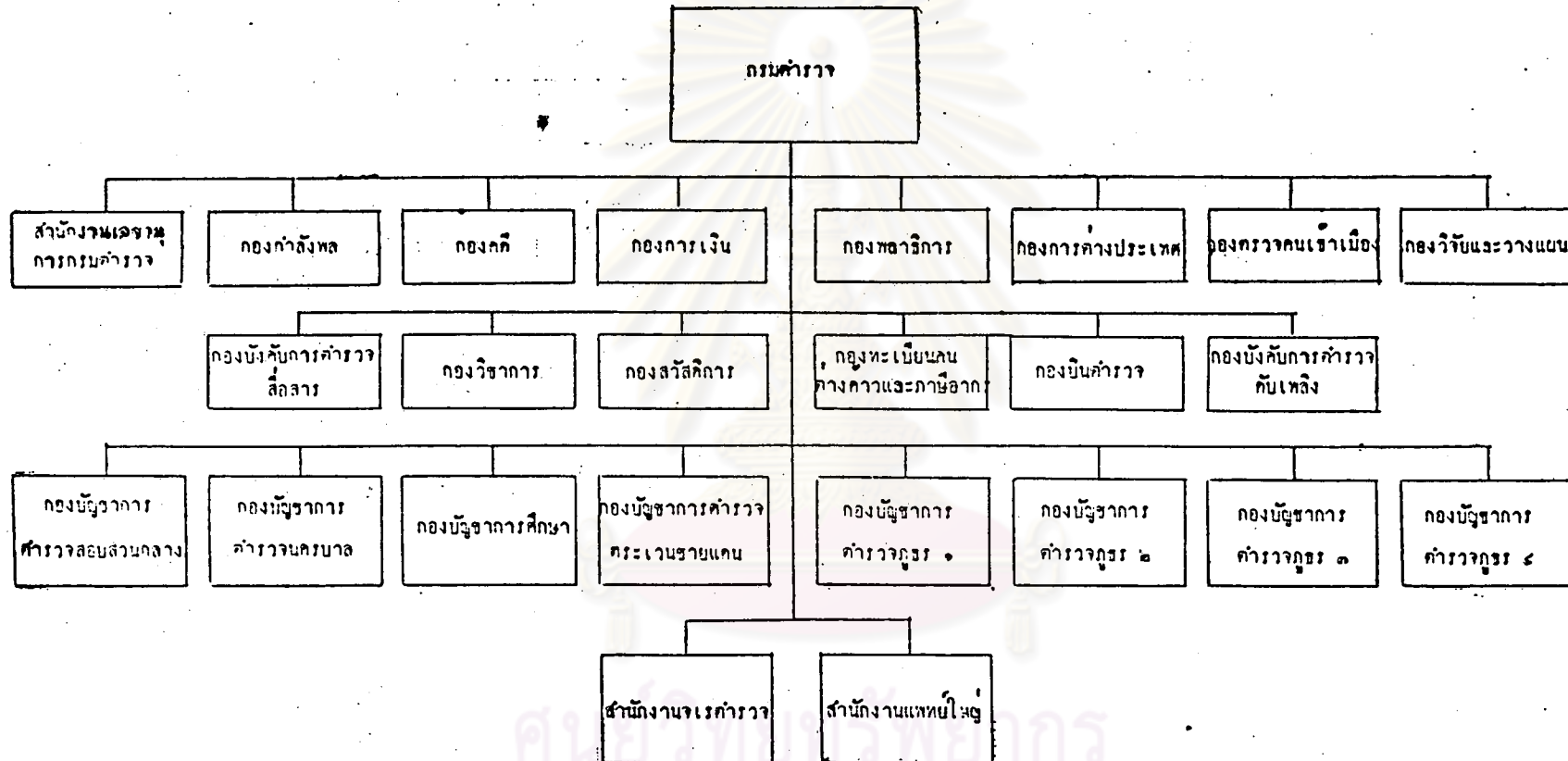
ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ตำรวจกับสมรรถภาพของระบบการเมือง

โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความเห็นทางขวามือ เพียงเครื่องหมายเดียว (เช่นเดียวกับกับการทำในส่วนที่ 3)

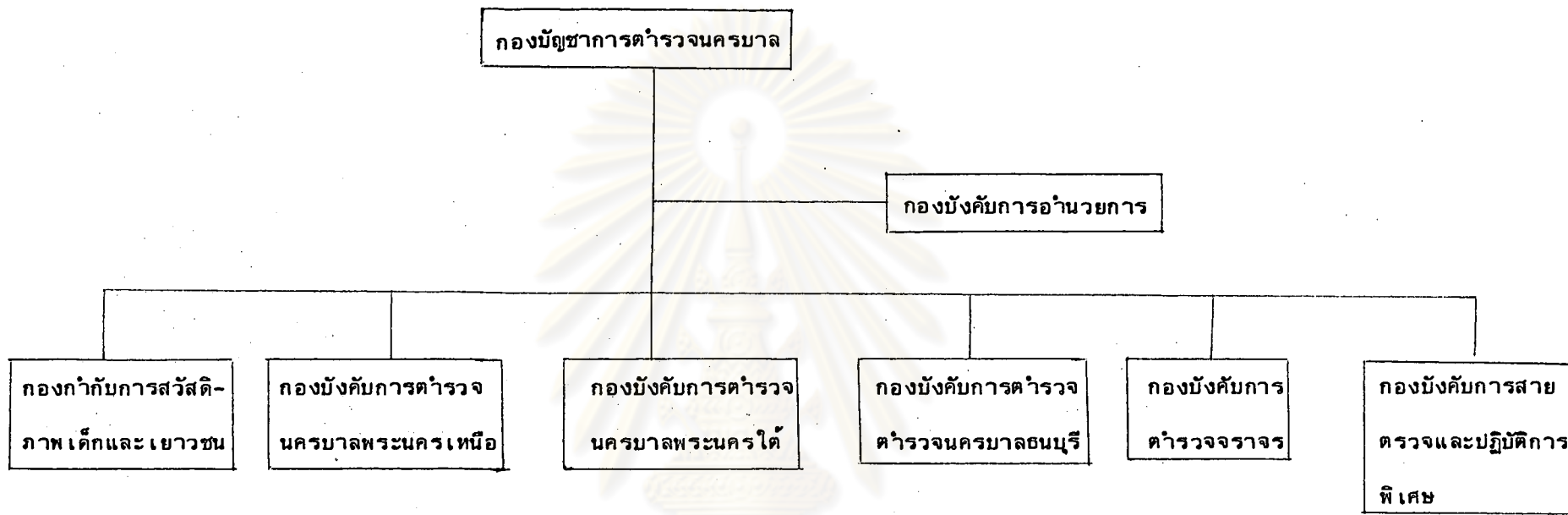
ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
1.	การที่ประชาชนไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ใจผู้ร้ายชุกชุม แสดงถึงความไร้ประสิทธิภาพของ รัฐบาล
2.	ถ้ารัฐบาล เข้มงวดกวัดขั้นกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ตำรวจ ก็น่าจะทำให้อาชญากรรมลดลงได้
3.	ตำรวจเป็นข้าราชการประจำ จึงควร เป็นผู้รับ นโยบายของรัฐบาลผู้บริหารประเทศ ไปปฏิบัติ อย่างเต็มความสามารถ
4.	ตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ ควร เป็นตำแหน่งทาง การเมือง แต่งตั้งโดยหัวหน้ารัฐบาลแต่ละชุด
5.	เรื่องของความดี ความชั่ว เป็น เรื่องของแต่ละ บุคคล มีตำรวจดีก็ย่อมมีตำรวจชั่ว
6.	ไม่ว่ารัฐบาลใดจะ เข้ามารบริหารประเทศ ตำรวจ ก็คง ไม่สามารถให้บริการและความปลอดภัยแก่ ประชาชนได้สักว่านี้
7.	ข่าวยานทุจริตของตำรวจก่อตัวมา เป็น เวลานาน จน เป็นอาณัติกรอิทธิพลยากที่รัฐบาลจะ เข้าไป ควบคุมได้
8.	การที่อาชญากรรม เกิดขึ้นมากไม่ควรถือ เป็น สาเหตุ ที่จำเป็นต้องมีการ เปลี่ยนแปลง รัฐบาล

ภาคผนวก ข.

การแบ่งส่วนราชการของกรมตำรวจ

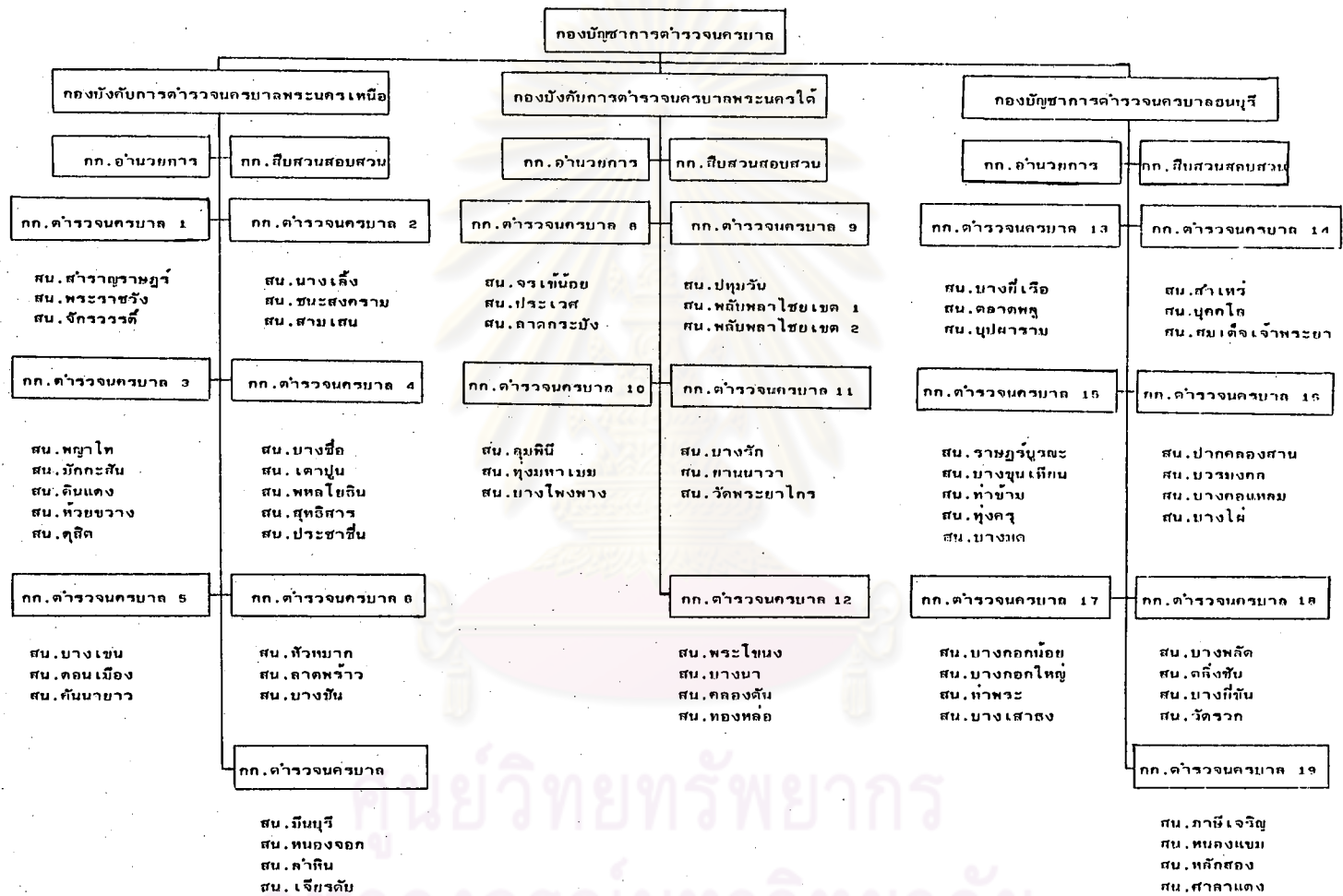

แผนภูมิที่ 1 ข. แสดงการแบ่งส่วนราชการต่าง ๆ ของกรมตำรวจ

แผนภูมิที่ 2 ข. แผนภูมิแบ่งส่วนราชการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

คู่มือจริยศาสตร์เพื่อตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3 ข. แสดงการแปลส่วนราชการ ระดับสถานีตำรวจนครบาล

ภาคผนวก ค.

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึง ระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ซึ่งทาง กรมตำรวจได้วางแนวทางไว้ เพื่อให้ตำรวจยึดถือและปฏิบัติ โดยพิจารณาถึงหน้าที่ ของสารวัตร, จำกองร้อย, เสมียนพิมพ์คดี, พนักงานพิมพ์, เสมียนประจำวัน, นายสิบ ตำรวจเวร เวรยามและสายตรวจประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

หน้าที่ของรองสารวัตรตำรวจนครบาล

ในสถานีตำรวจนครบาล ตำแหน่งหน้าที่ถัดจากสารวัตร สารวัตรปกครอง ป้องกัน สารวัตรสืบสวนสอบสวน และสารวัตรจราจรลงไปคือ ตำแหน่งรองสารวัตร ตำแหน่งรองสารวัตรนี้ ในสถานีตำรวจที่มีสารวัตรหลายฝ่าย ตำแหน่งรองสารวัตรจะมีหลายฝ่ายตรงกันกับตำแหน่งสารวัตรนั้น ตำแหน่งรองสารวัตรนี้กรมตำรวจไม่ได้กำหนด หน้าที่ไว้โดยตรงอย่างหน้าที่สารวัตรและหน้าที่อื่น ๆ ดังนั้นรองสารวัตร นอกจากจะมี หน้าที่ตามที่กรมตำรวจได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของตำรวจโดยทั่วไปดังกล่าวแล้ว จึงมี หน้าที่เป็นผู้ช่วยสารวัตร สารวัตรใหญ่ สารวัตรปกครองป้องกันสารวัตรสืบสวนสอบสวน หรือสารวัตรจราจร ในการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายที่ตนประจำอยู่ หรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้ บังคับบัญชามอบหมาย เช่น ในการสืบสวนสอบสวนคดี การตรวจท้องที่ การตรวจหน้า ที่เวรยาม การเข้านายร้อยตำรวจเวรประจำการ เวรสอบสวน เวรสอบสวนคดี เกี่ยว กับการจราจร เวรรักษาการณ์ เป็นต้น

สถานีตำรวจนครบาล เป็นหน่วยงานที่มีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบเป็นส่วนลัด ต้องติดต่อและให้บริการแก่ประชาชนในการรักษาความสงบเรียบร้อยตลอดเวลา กรมตำรวจ จึงกำหนดให้สถานีตำรวจนครบาลต้องมีการจัดนายร้อยตำรวจเวรรักษาการณ์ หรือนาย ร้อยตำรวจเวรประจำการ ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง เว้นแต่ไม่มีกำลังนายตำรวจชั้น สัญญาบัตรเพียงพอที่จะจัดให้ได้ก็ให้จัดจากจ่านายสิบขึ้นไปจนถึงชั้นสารวัตรหรือผู้บังคับกอง

นายร้อยตำรวจเวรจะต้องประจำรักษาการณ์อยู่ ณ สถานีตำรวจตลอดเวลา นอกจากนี้ระเบียบให้ออกไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ได้ เช่น เมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือเมื่อไปสืบสวนสอบสวนคดี เป็นต้น

สถานีตำรวจนครบาลที่มีสารวัตรใหญ่เป็นหัวหน้า ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบ คือสารวัตรใหญ่ประจำสถานีตำรวจนั้น จะต้องจัดให้มีทั้งนายร้อยตำรวจเวรและเวรสอบสวน โดยแยกหน้าที่ออกจากกัน ส่วนสถานีตำรวจเวรทำหน้าที่ไม่มีสารวัตรใหญ่¹ คือมีสารวัตรเพียงตำแหน่งเดียว เป็นหัวหน้า ให้นายร้อยตำรวจเวรทำหน้าที่เวรสอบสวน

ในสถานีตำรวจที่มีสารวัตรใหญ่เป็นหัวหน้า และมีสารวัตรจรรยาแล้ว ผู้บังคับบัญชาอาจจัดให้มีเวรสอบสวนคดีเกี่ยวกับการจราจรขึ้นอีกหน้าที่หนึ่งก็ได้²

รองสารวัตร เมื่อ เข้าเวรมีหน้าที่ดังนี้

1. หน้าที่นายร้อยตำรวจเวร

รองสารวัตรตำรวจนครบาล เมื่อมีหน้าที่เป็นนายร้อยเวรประจำการ มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา ควบคุม และตรวจตราในกิจการบังคับไปนี้ให้ดำเนินไปตามระเบียบแบบแผนของกรมตำรวจ คือ³

(1) ควบคุมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกำหนดเวลาการฝึกอบรม โดยเคร่งครัด

(2) ควบคุมให้นายสิบพลตำรวจทำความสะอาดสิ่งของหลวงและบริเวณสถานีตำรวจให้สะอาด เรียบร้อยตามเวลาที่กำหนดไว้

(3) ควบคุมข้าราชการตำรวจ เช่น จำกอง เสมียนพนักงาน ตลอดจนถึงเวรยามประจำวัน ให้ปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบ และคามที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่ง

¹ พ.ต.ท. สำเร็จ สิงหะวาระ, ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี.

หน้า 824.

²

Ibid., p. 826.

³

Ibid., p. 821.

การ

(4) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามความใน (3) ว่า
ได้ผลเรียบร้อยหรือบกพร่องประการใด

(5) ความคุมแลตำรวจที่ต้องทัณฑ์ทางวินัย และผู้ต้องหาในคดีอาญา ให้ปฏิบัติ
การต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของกรมตำรวจ เช่น จ่ายออกทำงานและ
จัดให้มีการควบคุมผู้ต้องหาไปส่งยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

(6) ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเพื่อความสะดวกแก่ข้าราชการหรือประชาชนที่มาติดต่อ
เท่าที่พอจะช่วยให้

(7) ตรวจสอบความคุม จำนวนผู้ต้องหาและจำนวนผู้ต้องทัณฑ์ให้อยู่ในสภาพ
เรียบร้อยและครบจำนวนอยู่เสมอ

(8) รับแจ้งความของผู้เสียหายหรือผู้กล่าวโทษแล้วจัดการไปตามประมวล
ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

(9) เมื่อมีผู้มาติดต่อสอบถามเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ถ้าไม่ใช่ความลับหรือ
ไม่เกินกว่าอำนาจหน้าที่แล้วให้ช่วยเหลือและเอื้ออำนวยความสะดวกด้วยอัธยาศัยไมตรีอัน
ดีเยี่ยม

(10) หากมีเรื่องต้องระงับปราบปรามโดยรีบด่วน เช่น เกิดเพลิงไหม้ หรือ
ได้รับเหตุการณ์โจรผู้ร้ายใกล้เคียงจะต้องจัดการระงับปราบปรามให้ทันที่ซึ่งที่ ตลอดจน
เป็นผู้รับผิดชอบในการติดต่อรายงานเหตุการณ์แก่ผู้บังคับบัญชาตามระเบียบ

(11) ทุกวันเสาร์ จะต้องตรวจของหลวงและที่จ่ายประจำตัวข้าราชการ
ตำรวจว่าใครยังมีอยู่ครบถ้วน สะอาดเรียบร้อย หรือบกพร่องอย่างไรหรือไม่ หากเกิด
ชำรุดสูญหายจะต้องจัดการให้ผู้นั้นรายงานเพื่อพิจารณาจัดการต่อไปตามระเบียบ

(12) รับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ในหน้าที่ร่วมกับนายสิบเวร

(13) หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ปฏิบัติ

รองสารวัตร เมื่อทำหน้าที่นายร้อยเวรในสถานีตำรวจที่ไม่มีเวรสอบสวน
คดีและเวรสอบสวนคดีเกี่ยวกับการจราจร ให้ทำหน้าที่เวรสอบสวนคดีด้วย

2. หน้าที่เวรสอบสวนคดี

เวรสอบสวนคดี มีหน้าที่ทำการสอบสวนและเปรียบเทียบคดีอาญากับดำเนินในเรื่องอื่น ๆ ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานสอบสวน¹ เช่น รับคำร้องทุกข์ ตรวจสอบผู้เสียหาย ผู้ต้องหา ตรวจสอบของหรือที่ทางอันอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ค้นเพื่อพบสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำผิด หรือได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ หรือออกหมายเรียกผู้เสียหายหรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่คดี และถามปากคำได้ออกหมายเรียกผู้ต้องหา จับและควบคุมผู้ต้องหา หรือปล่อยชั่วคราว เป็นต้น

3. หน้าที่เวรสอบสวนคดีเกี่ยวกับการจราจร

รองสารวัตร เมื่อเข้าเวรสอบสวนคดีเกี่ยวกับการจราจร มีหน้าที่สอบสวนเปรียบเทียบคดีความผิดเกี่ยวกับการจราจร รวมทั้งความผิดอาญาอันเนื่องมาจากการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร ทำนองเดียวกันกับเวรสอบสวนดังกล่าวมาแล้ว²

หน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจที่มียศต่ำกว่าร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า

หัวหน้าสถานี สารวัตร สารวัตรใหญ่ ตลอดจนจนสารวัตรปกครองป้องกัน สารวัตรสืบสวนสอบสวนและสารวัตรจราจร มีหน้าที่ในการจัดเจ้าพนักงานตำรวจที่มียศต่ำกว่าร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าให้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานีตำรวจตามความเหมาะสมทั้งในด้านธุรการและในด้านการปฏิบัติการ

หน้าที่งานด้านธุรการได้แก่ งานในหน้าที่จำกองร้อย เสมียนพิเศษ เสมียน

1

พ.ต.ท. ประภคิน เปมกิตติ

2

Ibid., p. 106.

พิมพ์ดีด เสมียนทะเบียนราษฎร เสมียนทะเบียนโรงแรม เสมียนการทะเบียนคนต่าง
ด้าว เสมียนประจำวัน เจ้าหน้าที่เดินรายงาน เสมียนคดี เจ้าหน้าที่นำคดีส่งศาล
และส่งหมาย เสมียนการพนัน เสมียนเปรียบเทียบ สิบเวร พยาบาล และภารโรง
งานด้านการปฏิบัติการค้าได้แก่ หน้าที่เวรยาม ยามตู้ สายตรวจ จราจร
สายสิบและงานในหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชากำหนด

หน้าที่การงานของ เจ้าพนักงานตำรวจที่มียศต่ำกว่าร้อยตำรวจตรีหรือ เทียบ เท่านี้
บางหน้าที่ก็ได้มีระเบียบการตำรวจกำหนดไว้โดยชัดแจ้ง แต่บางหน้าที่ก็ไม่มีระเบียบการ
กำหนดไว้ หน้าที่ที่มีระเบียบการกำหนดไว้ได้แก่ หน้าที่จำกองร้อย เสมียนพิเศษ
พนักงานพิมพ์ดีด เสมียนประจำวัน นายสิบตำรวจเวร นายสิบพลพยาบาล และเวรยาม
และสายตรวจ

1. หน้าที่จำกองร้อย

1

จำกองร้อยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบทะเบียนสำมะโนครัว คนเกิด คนตาย คนย้ายเข้าและ
ย้ายออก ให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง เพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาที่อยู่ในฐานะเจ้าบ้าน
ให้ปฏิบัติการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนสำมะโนครัวตามกฎหมาย

(2) ตรวจสอบข้าราชการตำรวจขาดหนีราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ลาป่วย
เสนอหัวหน้าสถานี ผู้บังคับบัญชา หรือสารวัตร สารวัตรใหญ่ หรือผู้รักษาการแทน
แล้วแต่กรณีทุกวัน

(3) ควบคุมพลตำรวจต้องทัณฑ์ให้ได้รับทัณฑ์ตามคำสั่งลงทัณฑ์ ถ้าตำรวจที่
ต้องทัณฑ์จะต้องทำงานโยธิตามระเบียบว่าด้วยการลงทัณฑ์ ก็ให้ควบคุมให้ทำงานโยธา

1

พ.ต.ท. สำ เร็จ สิงหะวาระ, ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับ

คดี, หน้า 847-848.

ตามระเบียบที่ว่าด้วยการนั้น

- (4) ตรวจสอบตราบริเวณสถานีตำรวจโดยทั่วไปให้อยู่ในสภาพที่สะอาดเรียบร้อย เป็นเจ้าหน้าที่จัดให้นายสิบพลตำรวจทำความสะอาดสถานีตำรวจและบริเวณ
- (5) ตรวจสอบตราท่อประปา ท่อน้ำ ตลอดจนที่อาบน้ำและส้วมให้อยู่ในลักษณะ อันสะอาดหมดจด สมกับ เป็นสถานที่ราชการ
- (6) ช่วยเหลือนายร้อยตำรวจ เวนตรวจสอบการปิด เปิด ไฟฟ้าตามบริเวณสถานี ตำรวจให้เป็นไปตามระเบียบ ตลอดจนควบคุมการ เบิกจ่ายและต่อหลอดไฟฟ้าให้ถูกต้อง
- (7) ตรวจสอบดูแล เครื่องมือทำงานโยธาที่จ่ายประจำสถานีตำรวจให้อยู่ใน สภาพที่ใช้ได้ ถ้าชำรุดหรือสูญหายต้องรีบดำเนินการตามระเบียบ
- (8) ตรวจสอบการตั้งกฤษฎีกา เบิก เงิน เดือน เบี้ยเลี้ยงข้าราชการตำรวจใน สถานีให้ถูกต้อง
- (9) ตรวจสอบพาหนะต่าง ๆ ที่มีอยู่ประจำสถานี ให้เรียบร้อยใช้การได้คืออยู่ เสมอ
- (10) มีหน้าที่ตรวจอาคารสถานี แห่งใดชำรุดควรจัดซ่อมแซมก็ให้จัดการ แต่ ถ้าจะต้องใช้ เงินงบประมาณก็ให้รายงาน เพื่อผู้บังคับบัญชาจะได้ดำเนินการของงบประมาณ ซ่อมแซมต่อไป
- (11) ในกรณีที่ไม่มีเสมียนพิเศษ ให้จำกองร้อยมีหน้าที่จัดแห่งรายวันทำการ
- (12) มีหน้าที่เรียกและสำรวจชื่อตำรวจ เข้าแถวฝึก รับตรวจหรืออบรมตามวัน เวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบการฝึกอบรม แล้วรายงานยอดจำนวนคน เข้ารับการฝึกหรือ อบรมรวม ตลอดจนขาดหนีลาป่วย ต่อผู้ฝึกอบรม
- (13) ของกลางซึ่งตามระเบียบกำหนดไว้ว่า เป็นหน้าที่ของสารวัตร ผู้บังคับ กองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจ จะต้องดูแลรักษารับผิดชอบ ถ้าเป็นของกลางที่มีอาจเก็บไว้ ในทีมของกลางได้ก็ได้อบรมหมายให้จำกองร้อยมีหน้าที่ช่วย เหลือดูแลรักษาของกลางนั้นให้ เป็นไปตามระเบียบ
- (14) ของหลวงซึ่งมิได้อบรมหมายให้มีเจ้าหน้าที่เก็บหรือดูแลรักษาไว้โดยเฉพาะ เช่น พนักงานพัสดุหรือนายสิบ เวน ให้จำกองร้อย เป็นผู้มีหน้าที่ช่วย เหลือ เก็บรักษา
- (15) สถานีตำรวจใดมีตู้เก็บสำนวนหรือกำปั่น เก็บ เงินของหลวง หรือของ กลาง จำกองร้อยต้องตรวจสอบตราให้เรียบร้อย หากตรวจพบข้อบกพร่องหรือเสียหาย

ประการใดต้องรับรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที

(16) ช่วยเหลือสารวัตร หรือหัวหน้าสถานี เกี่ยวกับการตรวจสอบและเบิกจ่ายเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ข้าราชการตำรวจในสถานี

(17) สถานีตำรวจใดมีหน้าที่การงานมาก ซึ่งต้องแบ่งหน้าที่เสมียนออกเป็นหลายฝ่าย เช่น เสมียนพิเศษ เสมียนคดี เสมียนสำมะโนครัว และเสมียนออกใบอนุญาต การพนัน ให้เสมียนเหล่านี้อยู่ในความปกครองบังคับบัญชาของจำกองร้อย

2. หน้าที่เสมียนพิเศษ

เสมียนพิเศษมีหน้าที่ดังต่อไปนี้¹

(1) เก็บข้อบังคับ คำสั่ง แจ้งความ หนังสือราชกิจจานุเบกษา และหนังสือราชการอื่น ๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เฉพาะระเบียบการตำรวจนั้น เมื่อครบปีแล้วต้องจัดการเก็บรวมเล่มไว้เป็นปี ๐ ทุกปี

(2) ทำสารบัญหน้าฉบับประจำวัน

(3) ทำฎีกาการเบิกเงินเดือน

(4) ทำแผนรายวันทำการ

(5) เก็บแบบพิมพ์ต่าง ๆ

(6) ทำบัญชีการลา การปลด ไล่ออก ให้ออก ต้องทัณฑ์ขาด หัก ของทางราชการในสถานีตำรวจหรือหน่วยงานนั้น

(7) รักษาต้นขั้วรายงานประจำวัน

(8) รักษาและทำบัญชีของหลวงต่าง ๆ ตลอดจนการแก้ไขเพิ่มเติมตามคำสั่ง

(9) เขียนฎีกาการเบิกสิ่งของ

(10) งานอื่น ๆ ที่หัวหน้าสถานีหรือหัวหน้าหน่วยงานนั้นจะได้มอบหมาย

3. หน้าที่พนักงานพิมพ์

พนักงานพิมพ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้¹

(1) พิมพ์หนังสือราชการต่าง ๆ ที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอื่นใด

¹ Ibid., p. 848.

โดยเฉพาะ

- (2) ตรวจสอบหรือทานหนังสือซึ่งได้พิมพ์ขึ้น
- (3) เก็บรักษาเครื่องพิมพ์ให้อยู่ในสภาพใช้การได้ที่อยู่เสมอ

4. หน้าที่เสมียนประจำวัน

รายงานประจำวันนั้น ถือเป็นหลักฐานสำคัญในราชการสำหรับจดบันทึกเหตุการณ์ทุกอย่างตลอดจนกิจการต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ปฏิบัติไปภายในวงกรมปกครองหน่วยงานนั้น ๆ ว่าในวันหนึ่ง ๆ ได้มีเหตุการณ์หรือกิจการอะไรเกิดขึ้นและเจ้าพนักงานตำรวจได้จัดการไปอย่างไร ใ้หลังประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

เสมียนประจำวันจะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับรายงานประจำวันตามที่กำหนดไว้ในประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีในลักษณะ 12 ว่าด้วยการรายงานประจำวัน โดย เครื่องครัดและให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้¹ อีกด้วย คือ

- (1) ต้องมา เข้า เเวรปฏิบัติหน้าที่ตามวัน เวลาที่กำหนด
- (2) ต้องแต่ง เครื่องแบบตามระเบียบโดย เรียบร้อย
- (3) ต้องรักษาความสะอาดบนโต๊ะทำงาน ตลอดจนในบริเวณที่ทำงานนั้นด้วย
- (4) ต้องอยู่ประจำที่ทำงานตลอดเวลาจะละทิ้งหน้าที่ไม่ได้ เป็นอันขาด
- (5) เมื่อมีกิจจำเป็นจะต้องออกจากที่ทำงานจะต้องได้รับอนุญาตจากนายร้อยตำรวจ เเวร หรือผู้บังคับบัญชาที่ เหนือกว่านายร้อยตำรวจ เเวร หรือให้ขอรับอนุญาตจากหัวหน้าสถานีตำรวจ
- (6) จะออก เเวรได้ต่อ เมื่อได้มอบหมายหน้าที่แก่ เสมียน เเวรใหม่ที่มารับ เเวรโดย เรียบร้อยแล้ว

5. หน้าที่นายสิบตำรวจ เเวร

สถานีตำรวจต้องจัดให้มีนายสิบตำรวจ เเวร โดยจัดการจากนายสิบตำรวจ สลับเปลี่ยนหมุนเวียน ถ้ามีนายสิบตำรวจไม่พอจึงให้จัดพลตำรวจที่มีความรู้ความสามารถและมี

1

Ibid., p. 846.

อาวุโสสูงกว่าพลตำรวจอื่น ๆ แทนได้

นายสิบตำรวจเวร เป็นผู้ช่วยนายร้อยเวรในการปกครองรักษาความเรียบร้อย ความสะอาดในบริเวณสถานีตำรวจ รักษาสิ่งของต่าง ๆ ตลอดจนผู้ต้องควบคุม (ถ้ามี) ตามที่ได้รับมอบหมาย และเป็นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ในเมื่อมิได้จัดตั้งให้ผู้ใด เป็นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ และให้สม เครื่องแบบให้ถูกต้องตามระเบียบ และสะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ ตามปกตินายสิบตำรวจเวรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้¹

- (1) รับผิดชอบในการตรวจตราดูแลยามประจำสถานีตำรวจให้ปฏิบัติการไปตามหน้าที่
- (2) ตรวจจ่ายอาวุธของหลวงทุกอย่างแก่ตำรวจซึ่งรับใช้ในหน้าที่ให้เรียบร้อยถูกต้อง
- (3) ตรวจรับอาวุธและของหลวงทุกอย่างจากตำรวจที่กลับจากปฏิบัติการให้เป็นการเรียบร้อยถูกต้อง และให้อยู่ในสภาพสะอาด ไม่มีชำรุดเสียหาย และโดยเฉพาะอาวุธปืนให้ตรวจดูลำกล้องด้วยว่ามีรอยยิงหรือไม่ หากมีร่องรอยการใช้ยิงหรือมีการชำรุดเสียหายหรือขาดจำนวนก็ให้ลงประจำวันไว้ เป็นหลักฐาน และแจ้งให้นายร้อยเวรทราบทันที
- (4) เมื่อตำรวจแห่งอื่น นำอาวุธปืนและกระสุนปืนมาฝาก ให้ตรวจรับมอบและทำบัญชี เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน เวลาส่งคืนหรือรับมอบต้องรายงานให้นายร้อยตำรวจเวรทราบและลงประจำวันไว้ เป็นหลักฐานด้วย
- (5) โดยปกติ เวลา 18.00 น. ให้ใส่กุญแจรวาปืน และเวลา 06.00 น. ให้ไขกุญแจรวาปืน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งเป็นอย่างอื่น
- (6) ถ้ามีตำรวจต้องทัณฑ์กักขัง หรือจำขังอยู่บนสถานีตำรวจ นายสิบตำรวจเวรจะต้องตรวจจำนวนให้ถูกต้อง และควบคุมดูแลมิให้หลบหนี
- (7) การนำอาหารให้ผู้ถูกควบคุมรับประทานครั้น ต้องตรวจตรามิให้มีสิ่งของ

ต้องห้ามปะปนเข้าไปด้วย และถ้าเป็นอาหารที่ทางการจัดจ้างให้มีผู้เสี้ออาหารก็ต้องตรวจตราอาหารนั้นด้วยว่าจะ เป็นอาหารบูดเสียหรือไม่ หากเห็นว่าเป็นอาหารที่บูดเสีย ก็ให้ผู้จัดเสี้อ

(8) ดูแลตรวจตราคุณภาพและตราประจำครั้ง ที่ตู้จำหน่าย หรือที่สิ่งอื่นใดก็ดี อันอยู่ในหน้าที่อารักขาของนายสิบ เหวให้อยู่ในสภาพ เรียบร้อยดีอยู่เสมอ หากเห็นมีสภาพผิดปกติประการใด ต้องรีบแจ้งให้นายร้อยตำรวจ เหวทราบ เมื่อมีการปิดเปิดตู้จำหน่ายของ เจ้าหน้าที่ผู้นำเงินหรือสิ่งของนั้น ๆ มาฝาก ก็ต้องลงประจำวันไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง

(9) จัดการบางประการในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้ต้องหา คือ

ก. รับตัวผู้ต้องหาที่จับมาหรือ เจ้าหน้าที่งานที่นำมาฝากขัง แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

ข. ให้พิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาในกรณีที่มีการสอบสวน เป็นอำนาจและหน้าที่ของฝ่ายตำรวจจัดทำ

ค. เมื่อจะนำตัวผู้ต้องหา เข้าห้องควบคุมจะต้องตรวจค้นตัวเสียก่อน เมื่อไม่พบของต้องห้ามจึงนำตัวบุคคลนั้น เข้าควบคุมได้ แต่ถ้า เป็นการค้นตัวหญิงต้องให้ผู้หญิง เป็นผู้ค้น สิ่งของที่ได้จากตัวผู้ต้องหาให้จัดการตามระเบียบว่าด้วยของกลางและของส่วนตัวของผู้ต้องหา

ง. เมื่อมีผู้ใดซึ่งได้รับอนุญาตจากนายร้อยตำรวจ เหวประจำการให้เยี่ยมหรือ เข้าพูดจากับผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังก็ต้องคอยตรวจตราไม่ให้มีการชุกซ่อนหรือสิ่งซึ่งสิ่งของต้องห้าม

จ. ดูแลไม่ให้ผู้ถูกควบคุมก่อการร้ายใด ๆ ตลอดจนพยายามที่จะฆ่าตัวเอง

ฉ. หากจะต้องควบคุมตัวตำรวจไว้ในห้องขัง ให้ถอดเครื่องแบบออก ส่วนการควบคุมทวารนั้น ให้ปฏิบัติตามระเบียบควบคุมทวาร

ช. จะนำผู้ถูกควบคุมออกจากที่ควบคุม ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ก่อน และต้องระมัดระวังควบคุมโดยใกล้ชิดไม่ให้หลบหนีได้

ช. การควบคุมผู้ต้องหาให้ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจ
เกี่ยวกับคดีที่ว่าด้วยการควบคุมตัวที่สถานีตำรวจ

(10) จำยอาวุธปืนและกระสุนปืนให้แก่ข้าราชการตำรวจผู้มีหน้าที่ราชการ
ดังต่อไปนี้

- ก. เมื่อจะไปตรวจจับโจรผู้ร้าย
- ข. เมื่อจะไปอยู่ยามในหน้าที่ซึ่งจะต้องใช้อาวุธปืน
- ค. เมื่อจะไปควบคุมผู้ต้องหาจำเลย หรือผู้ต้องขัง
- ง. เมื่อจะไปควบคุมเงินหลวง
- จ. เมื่อได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา

(11) เมื่อมีผู้ติดต่อสอบถามเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ถ้าไม่ใช่ความลับหรือ
ไม่เก็นอำนาจและหน้าที่แล้ว ให้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้วยอัธยาศัยไมตรีอัน
ดียิ่ง

(12) หากมิได้จัดการให้มีจำกองร้อย ก็ให้นายสิบ เวยปฏิบัติกรในหน้าที่
ซึ่งได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของจำกองร้อยโดยอนุโลม เท่าที่จะปฏิบัติได้

(13) หากมิได้จัดให้มีนายร้อยตำรวจ เวย ก็ให้นายสิบ เวยปฏิบัติหน้าที่ซึ่ง
ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของนายร้อยตำรวจ เวย โดยอนุโลม เท่าที่จะปฏิบัติได้

(14) หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งนายร้อยตำรวจ เวยหรือผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ปฏิบัติ

8. หน้าที่เวรยามและสายตรวจ

การจัดตำรวจปฏิบัติหน้าที่เวรยามและสายตรวจนั้น เป็นหน้าที่ของสารวัตร
หรือหัวหน้าสถานีตำรวจขึ้นไป ซึ่งเป็นหัวหน้าผู้ปกครองท้องที่นั้น เป็นผู้จัดให้เหมาะสม
กับภูมิประเทศ เหตุการณ์ ก่าสั่ง และความจำเป็น หน้าที่เวรยามเหล่านี้ได้แก่ ยาม
สถานี ตำรวจ ยามศาลากลาง ยามศาล ยามคลัง ยามบ้อมเรือนจำ ยามตู้ยาม
และยามหน้าที่อื่น ๆ

ผู้ที่ทำหน้าที่เวรยามต้องรักษาหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายและมีหน้าที่ทำ
ไปดังต่อไปนี้¹

¹ Ibid., pp. 784-785.

(1) ป้องกันมิให้เหตุการณ์หรือการกระทำผิดอาญาเกิดขึ้น และถ้ามีการกระทำผิดอาญาเกิดขึ้นก็ให้ทำการระงับปราบปรามจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายนั้น ๆ เว้นแต่ว่าเหตุนั้นยังไม่ถึงขนาดที่จะต้องทำการจับกุม เช่นพบคนเมาสุรามาก แต่ยังพอครองสติได้บ้างในที่สาธารณะสถาน หรือพบผู้กระทำผิดอื่นใดโดยส่งเสียงหรือเคาะตี เป่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดก่อความรำคาญแก่สาธารณะชน เป็นต้น ก็ให้ตักเตือนว่ากล่าวตามความเหมาะสมก่อนถ้าไม่เชื่อฟังจึงทำการจับกุม

(2) รักษาพยาบาลหลักฐานในทางคดีที่ตนรู้เห็นในเวลารักษานหน้าที่ทั้งพยาบาลบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ เฉพาะสถานที่เกิด เหตุนั้นต้องรักษาให้คงอยู่สภาพเดิมเท่าที่จะทำได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องเล็กน้อยให้เพียงแต่ทำหลักฐานไว้เท่านั้นก็พอ เช่น ขวดยานชนกันเล็กน้อย คู่กรณีไม่ได้โต้เถียงกันและไม่มีคนได้รับบาดเจ็บหรือตาย ให้รีบทำเครื่องหมายสถานที่เกิดเหตุ ชีดเส้นวงล้อตรงที่จุดชนแล้ว เข็นรถที่ชนกันนั้นแอบเข้าข้างทาง เพื่อมิให้เกิดการกีดขวางแก่การจราจร เป็นต้น ส่วนพยานบุคคลที่เกิดเหตุและรู้เห็นนั้น ให้เพียงแต่จดชื่อและที่อยู่ไว้โดยให้สามารถติดต่อถามควมมาให้ถ้อยคำในภายหลังได้สะดวกหรือถ้าพยานมีเวลาสามารถไปสถานี ให้ทำการสอบสวนได้ในเวลานั้น ก็ให้รีบนำไปให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนทันที

(3) อำนวยความสะดวกสบายแก่ประชาชนในการสัญจรไปมาในเมืองหลวงหรือทางเดินเท้าสาธารณะ มิให้ผู้หนึ่งผู้ใดทำความรำคาญหรือกีดขวางแก่คนทั้งหลาย เช่น มิให้ผู้ใดจอดขูดยานเล่นหรือตั้งวางทาบหรือสิ่งใด ๆ กีดขวางทางจราจร ถ้ามีสิ่งใดเป็นอุปสรรคกีดขวางทางจราจร เช่น สะพานหัก สายโทรเลขโทรศัพท์ สายไฟขาด ให้จัดการทำการสัญญาตันอันตรายไว้เป็นสำคัญ อย่าให้เกิดอันตรายแก่การจราจรได้ตามสมควรแก่กรณี แต่ถ้าเห็นเป็นการเกินกำลังที่ตนจะจัดการได้ ก็ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อจัดการ ระหว่างที่ผู้บังคับบัญชายังมิได้จัดการแต่อย่างใด ตนจะต้องเฝ้าอยู่ในที่นั้น หรือจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อป้องกันอันตรายมิให้เกิดขึ้นแก่ผู้ใดได้

(4) ช่วยป้องกันอันตรายและช่วยเหลือคนที่ใกล้ต่อ เหตุอันตรายที่ได้พบเห็นเต็มความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ เช่น พบคนตกน้ำ เรือล่ม หรือมีบาดแผล ก็ให้รีบจัดการช่วยเหลือให้พ้นเหตุอันตราย หรือนำส่งให้แพทย์หรือโรงพยาบาลที่ใกล้เคียงได้ทำการรักษาพยาบาลต่อไปตามควรแก่กรณีแล้วรีบแจ้งให้เหตุการณ์นั้น ๆ แก่ผู้บังคับบัญชาทราบ

(5) ช่วยเหลือเกื้อกูลข้าราชการและประชาชนตามสมควรแก่หน้าที่ เช่น เมื่อมีคนมาถามเกี่ยวกับถนนหนทาง หรือถามถึงบ้านของประชาชนในท้องที่ ๆ คนรู้จัก หรือพบเด็กหรือคนชราที่จะเดินข้ามถนนหนทางหรือจะถูกรังแกด้วยความไม่เป็นธรรมต้องช่วยเหลือให้ความสะดวกหรือช่วยซ่อมแซมปราม เพื่อประโยชน์ในความปลอดภัย เป็นต้น

(6) ช่วยป้องกันทรัพย์สินของสาธารณชน เช่น ถ้าพบผู้ใดทำลายทรัพย์สินสมบัติสาธารณะ ต้องวักกล่าวตักเตือน หรือทำการจับกุมตามสมควรแก่กรณี แต่ถ้าไม่มีผู้กระทำความผิด เช่น ท่อประปาแตก หรือ ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ซึ่งเกิดขึ้นเองธรรมดาจนน่าจะเกิดภัยอันตรายให้ดำเนินการให้เจ้าหน้าที่มาจัดการได้ให้เป็นที่เรียบร้อย หรือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามควรแก่กรณี

(7) ป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณะ เช่น ถ้าเกิดเพลิงไหม้ขึ้น ณ ที่ใด ตำรวจยามจะต้องทำการดับเพลิงโดยเต็มกำลัง ถ้าเกินความสามารถที่ตนคนเดียวจะดับได้ให้เรียกรองชาวบ้านและตำรวจยามมาช่วยกันดับ และรีบจัดการโทรศัพท์แจ้งหรือให้ผู้ใดแจ้งให้สถานีตำรวจเจ้าของท้องที่ทราบโดยเร็ว เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบที่ว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัยต่อไป

สำหรับยามประจำต้วยามนั้น นอกจากจะมีหน้าที่โดยทั่วไปดังกล่าวแล้วยังมีหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของยามประจำต้วอีกโดยเฉพาะอีก คือ หน้าที่ปฏิบัติการเกี่ยวกับคดีให้เหมาะสมเป็นเรื่อง ๆ ไป หน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชน หน้าที่ในด้านประชาสัมพันธ์ และมีหน้าที่สั่งกตรวจจำบุคคล เหตุการณ์ ตลอดจนสถานที่ต่าง ๆ ในเขตต้วยามอีกด้วย¹

สำหรับหน้าที่ในการปฏิบัติการเกี่ยวกับคดีนั้น ระเบียบการตำรวจได้กำหนดให้ตำรวจประจำต้วยามปฏิบัติให้เหมาะสมเป็นเรื่อง ๆ ไป ดังได้กำหนดไว้เป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้²

¹ Ibid., pp. 792-793.

² Ibid., pp. 790-792.

. . . ก. ถ้าเป็นกรณีที่จะต้องออกไประงับปราบปรามยังที่เกิดเหตุโดยปัจจุบันทันด่วน เช่นปรากฏว่ามีคนหลายคนกำลังวิวาทกันในถนนหนทาง ตำรวจประจำคู่มือต้องไประงับเหตุโดยเร็ว แต่ต้องเหลือประจำคู่มือ 1 นาย เพื่อรับโทรศัพท์ไปแจ้งสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่เกิดเหตุให้มาช่วยระงับเหตุโดยเร็ว ส่วนตำรวจที่ออกตรวจอยู่ ณ บริเวณใกล้เคียงนี้ก็ให้ร่วมมือระงับเหตุด้วย

ข. ถ้าเป็นกรณีที่ไม่จำเป็นต้องออกไประงับปราบปรามโดยปัจจุบัน แต่จะต้องตรวจตราสืบสวนรายละเอียดที่เกิดเหตุ เช่นมีผู้มาแจ้งว่าได้ รอยสายไฟถูกตัด สงสัยว่ามีคนร้ายลักตัด ก็ให้ตำรวจประจำคู่มือโทรศัพท์แจ้งเหตุให้สถานีตำรวจเจ้าของท้องที่เกิดเหตุให้มาสืบสวนสืบคดีรับฟังได้ผลสืบหน้าประการใดให้แจ้งให้สถานีตำรวจเจ้าของท้องที่ทราบด้วย

ค. ถ้าเป็นกรณีที่ไม่จำเป็นต้องออกไประงับปราบปรามยังที่เกิดเหตุ และไม่จำเป็นต้องสืบสวน เช่น มีผู้ปกครองเด็กมาแจ้งความว่าเด็กหายสงสัยว่าถูกลักพาไป ให้ตำรวจยามประจำคู่มือแนะนำให้ไปแจ้งความยังสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่ที่เด็กหาย เพื่อรับแจ้งความแล้วลงรายงานประจำวันคู่มือนั้นไว้ตามระเบียบ

ง. ถ้าเป็นกรณีที่มีการจับตัวผู้ต้องหาและหรือของกลางได้ให้ตำรวจประจำคู่มือโทรศัพท์แจ้งยังตำรวจเจ้าของท้องที่เกิดเหตุให้จัดตำรวจมารับตัวผู้ต้องหาและของกลางไปดำเนินคดี เมื่อทางสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่เกิดการประการใดให้ลงรายงานประจำวันประจำคู่มือไว้ ถ้าตำรวจคู่มือพิจารณาเห็นว่า เป็นกรณีจำเป็นและรีบด่วนจะนำส่งสถานีเสียเองก็ได้ แม้จะต้องเสียค่ายานพาหนะให้นายร้อยเวรจ่ายให้

จ. ถ้าเกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้นในเขตของคู่มือให้ตำรวจที่เข้ายามประจำคู่มือนำเครื่องมือและเครื่องดับเพลิงทางเคมีรีบไปช่วยดับเพลิงหรือป้องกันเพลิงมิให้ไหม้ลุกลามโดยเร็ว และพยายามสืบหาต้นเหตุที่ทำให้

เพลิงไหม้ตลอดจนพยานหลักฐานด้วย ให้ตำรวจคนที่นั่งสำรองอยู่เข้าประจำ
ตุ๋ยามแทนแล้ว โทรศัพท์แจ้งไปยังสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่ที่เพลิงไหม้ทราบ
และลงประจำวันประจำตุ๋ยามไว้ด้วย

จ. ถ้ามีผู้นำเด็กหลงทางมาแจ้งให้ตำรวจยามประจำตุ๋ยามรับตัวเด็ก
ไว้แล้วลงรายงานประจำวันประจำตุ๋ยามโดยให้ผู้แจ้งลงชื่อและที่อยู่ไว้เป็นหลักฐาน
ถ้ามีผู้ปกครองนำหลักฐานที่เชื่อถือได้มาขอรับเด็กคืนก็ให้มอบเด็กคืนไป ถ้าไม่
มีผู้มาขอรับตัวให้ลงประกาศไว้ที่กระดานคำประจำตุ๋ยามแล้วแจ้งไปยังสถานี
ตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุให้มารับเด็กไปไว้ที่สถานีตำรวจเพื่อสืบหาผู้ปกครองต่อไป
ทั้งนี้ให้ลงรายงานประจำวันประจำตุ๋ยามไว้ตามระเบียบด้วย

ข. ถ้าเป็นกรณีมีผู้เก็บของตกได้นำมาแจ้งที่ตุ๋ยาม ให้ตำรวจประจำ
ตุ๋ยามรับไว้ แล้วจดรายละเอียดไว้ในรายงานประจำวัน และออกใบรับให้
ผู้แจ้งรับไปเป็นหลักฐาน แล้วโทรศัพท์แจ้งไปยังสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่
ทราบ เป็นหน้าที่ของนายร้อยตำรวจเวรที่จะพิจารณาว่าควรไปรับหรือให้ตำรวจ
นำส่งเมื่อออกยาม เมื่อพิจารณาว่าเป็นประการใดให้สั่งการทางโทรศัพท์
นั้น

ข. ในกรณีที่มีผู้ถูกประทุษร้ายร่างกาย ถ้าถึงบาดเจ็บให้ตำรวจยาม
ประจำตุ๋ยาม โทรศัพท์แจ้งเจ้าของท้องที่ให้จัดรถมารับผู้บาดเจ็บเพื่อไปดำเนิน
การ ถ้าไม่มีบาดเจ็บก็ให้แนะนำให้ไปร้องทุกข์ยังสถานีตำรวจท้องที่ด้วยตนเอง
แต่ถ้ามีบาดเจ็บสาหัสให้ตำรวจที่เข้ายามประจำตุ๋ยามรับนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล
และให้ตำรวจคนที่นั่งสำรองอยู่เข้าประจำตุ๋ยามแทนแล้วรีบ โทรศัพท์ให้ให้สถานีตำรวจ
ท้องที่ที่เกิดเหตุเพื่อจัดการต่อไป

ฉ. ถ้ามีผู้ประสพภัยอันตรายที่ไม่เกี่ยวกับความผิดในทางอาญา ให้ตำรวจ
ยามประจำตุ๋ยามปฏิบัติกรโดยอนุโลมตามหลักการในข้อ ข.

ฉ. ในกรณีที่พบศพในถนนหลวงหรือที่สาธารณะสถานให้ตำรวจยามประจำดู่ยาม รีบโทรศัพท์แจ้งสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่ที่ศพอยู่ให้รับมาจัดการแล้วตำรวจยามประจำดู่ยามรีบไปยังที่ศพอยู่ รักษาศพและบริเวณที่เกิดเหตุไว้ให้คงสภาพเดิม และพยายามสืบสวนหาสาเหตุโดยเร็ว ส่วนตำรวจคนหนึ่งที่สำรองนั้นให้เข้าประจำดู่ยามแทนและลงประจำวันดู่ยามไว้ตามระเบียบด้วย

ค. ถ้าเป็นกรณีพบคนวิกลจริตทำความรำคาญหรืออาละวาดในถนนหลวงหรือที่สาธารณะสถาน ให้ตำรวจยามประจำดู่ยามหาอุบายนำส่งสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่โดยเร็วและไม่เอิกเกริก เพื่อให้ทางสถานีดำเนินการ ส่วนตำรวจคนหนึ่งที่สำรองนั้นให้เข้าประจำดู่ยามแทนต่อไป คนวิกลจริตนี้ไม่ควรนำมาควบคุมไว้ที่ดู่ยาม

ด. ในกรณีที่ยวดยานชนมมาดเจ็บหรือเสียหาย ให้ตำรวจยามประจำดู่ยามโทรศัพท์แจ้งให้สถานีตำรวจเจ้าของท้องที่รับมาจัดการโดยเร็ว ถ้าชนคนมีมาดเจ็บให้นำตัวผู้รับมาดเจ็บส่งโรงพยาบาล

ด. ตำรวจประจำดู่ยามทุกแห่งพึงเข้าใจว่า คนมีหน้าที่ป้องกันมิให้ผู้อื่นผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายและถ้าปรากฏว่ามีผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ตำรวจประจำดู่ยามจะต้องเข้าดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยมิชักช้า . . .

สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่สายตรวจนั้นคงมีหน้าที่ เช่นเดียวกับ เวรยามทุกประการ¹ นอกจากนี้แล้วให้เป็นหน้าที่ของตำรวจทุกคนรวมตลอดทั้งตำรวจผู้ทำหน้าที่สายตรวจที่จะต้องรู้ภูมิประเทศและเหตุการณ์ในท้องที่ของคนโดยละเอียด²

¹ Ibid., p. 785

² Ibid., p. 785

หน้าที่การงานของ เจ้าพนักงานตำรวจที่มียศต่ำกว่าร้อยตำรวจตรีหรือ เทียบเท่า ที่มีได้มีระเบียบการกำหนดไว้อันได้แก่ หน้าที่เสมียนทะเบียนราษฎร เสมียนทะเบียนโรง-
 เสมียนการทะเบียนคนต่างด้าว เจ้าหน้าที่เดินรายงาน เสมียนคดี เจ้าหน้าที่นำส่งคดี
 สังกาศและสั่งหมาย เสมียนการพนัน เสมียนเปรียบเทียบ จราจร และสายสืบนั้นมีหน้าที่
 เป็นผู้ช่วยสารวัตร สารวัตรใหญ่ สารวัตรปกครองป้องกัน สารวัตรสืบสวนสอบสวน
 สารวัตรจราจร หัวหน้าสถานีตำรวจ ตลอดจนกองร้อย ในการปฏิบัติหน้าที่ในความรั-
 มิตชอบของผู้บังคับบัญชาที่ตนขึ้นอยู่กับที่ได้รับมอบหมาย

การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนครบาลในระดับสถานีตำรวจภูธร โดยสรุปอาจแยก
 ออกได้เป็น 3 ด้าน คือ

- 1) การปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการบริหาร เช่น การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการวาง
 แผนและวิจัย การตรวจตราและการควบคุม การสั่งการ การประเมินผล
 งานและการเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือตำแหน่ง การฝึกอบรมและการควบคุมทางวินัย การ
 สวัสดิการ การงบประมาณและผลาญการ และการติดต่อกับประชาชน
- 2) การปฏิบัติหน้าที่ทางด้านงานหลัก เช่น การตรวจท้องที่ การจัดวางกำ-
 ลัง การควบคุมการจราจร การสืบสวนสอบสวนคดี การควบคุมอาชญากรรม และการ
 กระทำความผิดต่าง ๆ การควบคุมเด็กและเยาวชนรวมทั้งการป้องกันอาชญากรรมและ
- 3) การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับหน่วยงานช่วย เช่น งานเกี่ยวกับสถิติ งานคิด
 สื่อสาร งานเกี่ยวกับห้องทดลอง งานเกี่ยวกับการควบคุมผู้ต้องหาหรือต้องขัง งานเกี่ยว
 กับการพัสดุและการบำรุงรักษา และงานเกี่ยวกับการทะเบียนบุคคล เป็นต้น ซึ่งในการปฏิบัติ-
 งานต่าง ๆ เหล่านี้แต่ละสถานีย่อมมีปริมาณงานแตกต่างกัน และงานแต่ละหน้าที่ย่อมมีสภาพการ
 ทำงานที่แตกต่างกันออกไป

จากลักษณะอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลดังกล่าว
 มาแล้วข้างต้น ในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อรองรับปริมาณงานและเพื่อความสะดวก

ในการบริการประชาชนให้รวดเร็วยิ่งขึ้น ตามแนวนโยบายของกรมตำรวจ คือ ได้มีการขยายตำแหน่งระดับสารวัตร เพิ่มเติมอีกคือ ให้มีตำแหน่งสารวัตรสืบสวน โดยแยกจากเดิม คือสารวัตรสืบสวนสอบสวนเป็นสารวัตรสืบสวนและสารวัตรสอบสวน ตลอดจนการขยายอัตรากำลังให้มีตำแหน่งสารวัตรธุรการ และรองสารวัตรธุรการ ให้มีหน้าที่ควบคุมดูแลเกี่ยวกับสายงานธุรการของสถานีตำรวจ ซึ่งทำให้การทำงานของตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลในปัจจุบัน มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ทำงานตามสายงานโดยตรง คือ ฝ่ายสืบสวน, ฝ่ายสอบสวน, ฝ่ายจราจร, ฝ่ายปกครองป้องกัน และฝ่ายธุรการ อันเป็นผลทำให้งานแต่ละฝ่ายสามารถดำเนินไปได้อย่างสะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

ตารางแจกแจงข้อมูล เกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนและตำรวจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของตำรวจ ในความคาดหวังของประชาชนและตำรวจ

กลุ่มตัวอย่าง	หน้าที่												รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
ตำรวจ	127 (58.3)	22 (10.1)	2 (0.9)	10 (4.6)	0 (0)	2 (0.9)	4 (1.9)	11 (5.0)	11 (5.0)	5 (2.3)	21 (9.6)	3 (1.4)	218 (100.0)
ประชาชน	139 (50.4)	14 (5.1)	1 (0.4)	8 (2.9)	3 (1.1)	2 (0.7)	2 (0.7)	36 (13.0)	15 (5.4)	14 (5.1)	31 (11.2)	11 (4.0)	276 (100.0)
รวม	266 (53.8)	36 (7.3)	3 (0.6)	18 (3.6)	3 (0.6)	4 (0.8)	6 (1.2)	47 (9.5)	26 (5.3)	19 (3.8)	52 (10.5)	14 (2.8)	494 (100.0)

1. การป้องกันอาชญากรรม

2. การให้การศึกษากับการป้องกันอาชญากรรม

3. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. การสืบสวน แหล่งข้อมูลข่าวสาร

5. การจับกุม

6. การสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน

7. การรักษาความสงบในกรณีเกิดความไม่สงบทางการเมือง

8. การบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค

9. การประกันสิทธิ เสรีภาพของประชาชน

10. การให้บริการแก่ประชาชน

11. ความเอาใจใส่ต่อประชาชน

12. การควบคุมจราจร

หน้าที่สำคัญที่สุด ในความคาดหวังของประชาชน

ลักษณะประชากรวิจัย		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	รวม
1. เพศ ค่าความถี่ = 0.2772	1. ชาย	50.4	5.0	0.0	2.5	0.0	0.8	0.0	19.9	40.2	5.0	5.9	6.7	43.1 (119)
	2. หญิง	50.3	5.1	0.6	3.2	1.8	0.6	1.3	8.3	6.4	5.1	15.3	1.9	56.9 (157)
2. อายุ ค่าความถี่ = 0.2302	1. ต่ำกว่า 25 ปี	50.8	6.3	0.0	1.6	1.6	0.0	1.6	6.3	9.6	6.3	14.3	1.6	22.8 (63)
	2. 25-45 ปี	47.4	5.1	0.5	3.6	1.0	1.0	0.0	16.3	4.6	4.6	11.2	4.6	71.0 (196)
	3. สูงกว่า 45 ปี	82.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	5.9	0.0	0.0	5.9	0.0	6.2 (17)
3. สถานภาพสมรส ค่าความถี่ = 0.3226	1. โสด	43.0	7.3	0.0	1.3	2.0	0.7	0.7	17.9	7.3	5.3	13.2	1.3	54.7 (151)
	2. แต่งงาน	59.2	2.4	0.8	4.8	0.0	0.8	0.8	7.2	3.2	4.8	8.8	7.2	45.3 (125)
4. ระดับการศึกษา ค่าความถี่ = 0.2474	1. ป.1-ป.7	56.0	8.0	0.0	0.0	4.0	0.0	0.0	0.0	0.0	16.0	12.0	4.0	9.1 (25)
	2. ม.ศ.1-ม.ศ.5, อาชีวฯ	52.2	6.7	0.7	4.5	0.7	1.5	1.5	9.0	4.5	4.5	10.4	3.7	48.6 (134)
	3. ปริญญาตรี, สูงกว่าปริญญาตรี	47.0	2.6	0.0	1.7	0.9	0.0	0.0	20.5	7.7	3.4	12.0	4.3	42.4 (117)
5. รายได้รวมต่อเดือน ค่าความถี่ = 0.2460	1. ต่ำกว่า 3,000 บาท	46.8	6.5	0.0	6.5	0.0	1.3	1.3	7.8	9.1	9.1	11.7	0.0	27.9 (77)
	2. 3,000-5,000 บาท	49.2	5.9	0.0	1.7	2.5	0.8	0.0	15.3	3.4	3.4	13.6	4.2	42.8 (118)
	3. มากกว่า 5,000 บาท	55.6	2.5	1.2	1.2	0.0	0.0	1.2	14.8	4.9	3.7	7.4	7.4	29.3 (81)
6. อาชีพ ค่าความถี่ = 0.1711	1. ข้าราชการ, พนง.รัฐวิสาหกิจ	57.1	3.9	0.0	2.6	0.0	1.3	1.3	11.7	3.9	2.6	11.7	3.9	27.9 (77)
	2. ค้าขาย, ธุรกิจส่วนตัว, อื่น ๆ	52.8	6.9	0.0	4.2	0.0	0.0	0.0	8.3	5.6	5.6	11.1	5.6	26.1 (72)
	3. รับจ้าง, พนง.เอกชน	44.9	4.7	0.8	2.4	2.4	0.8	0.8	16.5	6.3	6.3	11.0	3.2	46.0 (127)
7. เขตที่อยู่อาศัย ค่าความถี่ = 0.1831	1. เมืองชั้นใน	54.5	4.9	0.0	2.4	0.8	0.8	1.6	11.4	6.5	2.4	11.4	3.9	44.6 (123)
	2. เมืองชั้นนอก	47.1	5.2	0.7	3.3	1.3	0.7	0.0	14.4	4.6	7.2	11.1	4.6	55.4 (153)
8. การติดต่อกับตำรวจ ค่าความถี่ = 0.2525	1. เคย	48.4	4.6	0.5	3.7	0.9	0.9	0.9	14.6	6.4	3.7	11.4	4.1	79.3 (219)
	2. ไม่เคย	57.9	7.0	0.0	0.0	1.8	0.0	0.0	7.0	1.8	10.5	10.5	3.6	20.7 (57)
														100.0 (276)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ร.ค.อ. มรกต ไสละบาท เกิดเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2498 ณ อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี สำเร็จการศึกษาปริญญา รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เมื่อปีการศึกษา 2520 รุ่น 31. เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2524

ประวัติการรับราชการ

1. รอง สว.สน.ท่าพระ
2. รอง สวส. สน. บางเสาธง
3. รอง สวป.สน. หลักพลไชยเขต 2
4. รอง สวส. สน. หลักพลไชยเขต 2
5. รอง สวส. สน. ปทุมวัน และปัจจุบันช่วยราชการสำนักงานผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายบริหาร (2)

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย